

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 18

Засновано у 2015 році

Рівне – 2023

УДК 37 : 005.591.61 -66
ББК 74.200

Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. Вип. 18. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2023. 328 с.

До збірника увійшли наукові праці з теорії і методики освіти та виховання. У наукових розвідках представлено різновекторність сучасних підходів до змісту, форм і технологій освітнього процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Грицай Наталя Богданівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

Члени редколегії:

Androszczuk Irena (Андрощук І. М.), доктор габлітований, професор, професор кафедри Педагогіки праці та андрагогії Академії педагогіки спеціальної імені Марії Гжегожевської у Варшаві (Республіка Польща);

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Вихрущ А. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Тернопільського національного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Кобилянський О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Вінницького національного технічного університету;

Ковальчук О. С., доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Національного університету харчових технологій;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельничук І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Павелків К. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи, завідувач кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Pobirchenko Natalia (Побірченко Н. С.), доктор габілітований, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Легніці (Республіка Польща);

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Савчук Б. П., доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника;

Sieradzka-Baziur Bożena (Сєрадзька-Базюр Б.), доктор габілітований, професор, проректор з наукової роботи і освітніх програм, Академія «Ігнатіанум» у м. Кракові (Республіка Польща);

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Śroć Zdzisław (Сіроїц Здзіслав), доктор габілітований соціальних наук в галузі педагогіки, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща);

Баліка Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Skubisz Jolanta (Скубіш Йоланта), кандидат соціальних наук в галузі педагогіки, ад'юнкт відділу педагогіки і психології Академії гуманітарно-економічної в м. Лодзь, член групи соціальної педагогіки в Комітеті педагогічних наук Польської академії наук у Варшаві (Республіка Польща);

Остапчук Н. О., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Петренко С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та моделювання Рівненського державного гуманітарного університету;

Шадюк О. І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України у категорію «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International:
<https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48435>

Упорядники: проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.
Науково-бібліографічне редагування: наукова бібліотека РДГУ.
Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 11 від 26 жовтня 2023 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

ЗМІСТ

Сухомлинська О. Василь Сухомлинський про захисне виховання: сьогоднішні рефлексії.....	6
Богущ А. Захисна педагогіка Василя Сухомлинського у партнерській взаємодії батьків і педагогів.....	15
Петренко О., Пустовіт Г., Олексюк О., Поліщук І. Моральне виховання неповнолітніх засуджених у процесі трудової діяльності в умовах виправної установи.....	24
Безкоровайна О., Ткачук А. Сучасні аспекти формування громадянської солідарності у майбутніх вчителів іноземної мови в умовах міжкультурного інформаційного простору.....	35
Білавич Г., Гудовсек О. Освіта та моральне виховання дорослих в Україні у вимірі пенітенціарної педагогіки європейських країн.....	45
Блават О. Сучасне інклюзивне фізичне виховання: інновації та можливості.....	56
Журба К. Цифровізація військово-патріотичного виховання української молоді в умовах війни.....	66
Koliada N. Family-type children's home as an alternative form of childhood social protection.....	76
Кочубей Т. Соціальний аспект дитинства у педагогічній спадщині Василя Сухомлинського.....	86
Mykhalechuk N., Ivashkevych E., Gron L., Kvasnetska N. Challenges of online studying: the theory and the practice.....	96
Мушкета Р., Кіндрат В., Кіндрат П., Гоголь Т. Wartości i cele edukacji do rekreacji fizycznej. Współczesne podstawowe czynniki rozwoju rekreacji ruchowej.....	107
Пелех Ю., Антончик Є. Нормативне відображення звернення до аксіологічного підходу у контексті модернізації вищої педагогічної освіти України у XXI столітті.....	119
Розман І., Петрова А. Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій бібліотечної та архівної справи.....	129
Потапчук Т., Пукас І., Каньоса Н. Співпраця педагога з батьками у змісті полікультурного виховання дітей.....	137
Стадник В. Актуальність інноватики в освітньому процесі фізичного виховання: виклики воєнного стану.....	145
Баліка Л., Петренко С., Петренко І. Неформальна та інформальна освіта: нові способи формування компетентностей фахівця в сучасних умовах.....	155
Баранюк І. Художньо-педагогічні твори Василя Сухомлинського як виховний засіб в початковій школі: методичний аспект.....	163

Боса В., Петренко С. Зміст та сутність концепта «інформація» в контексті інформологічного підходу та використання інформаційних технологій у підготовці філологів.....	174
Кашуба А., Ковальський В., Панчук А., Панчук І. Компетентність учителя фізичної культури в контексті вимог Нової української школи	186
Козир М., Козік О., Петренко К., Холявінська С. Абетка моральних цінностей: погляд на сучасну людину в умовах війни.....	197
刘婷婷 (Tingting Liu), 甦 (Su Xiao). Дух педагога В. Сухомлинського: особливості, формування та роздуми.....	212
Остапчук М. Цілісна система науково-дослідницької роботи викладача ЗВО і учня як спосіб підготовки талановитої молоді (на прикладі Малої академії наук України).....	218
Стельмашук Ж. Формування соціальної компетентності майбутніх учителів іноземної мови засобами волонтерської діяльності.....	231
朋 腾(Teng Peng), 甦 (Su Xiao). Серце віддаю дітям – погляд В. Сухомлинського на вчителів та його сучасне значення.....	239
Ціпан Т. Ресурсні можливості навчальної дисципліни «Педагогіка партнерства у шкільно-сімейному вихованні» у формуванні професійної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти.....	247
Шліхта Г. Змістовне наповнення структурних елементів ціннісно-деонтологічних компетенцій майбутніх фахівців з інформаційних технологій.....	259
Доробки молодих науковців	
Лебзіна К. Розвиток фізичних якостей молодших школярів засобами рухливих ігор.....	275
Махиня С., Прус Г., Ярмак О. В. Сухомлинський – учитель: особлива місія педагога в кризових ситуаціях.....	286
Пелех В. Концептуальний аналіз сучасних підходів до розуміння ціннісно-смыслові саморегуляції особистості.....	294
Філоненко Р. Відображення ідей В. О. Сухомлинського в концепції Нової української школи.....	304
Шульгач М. Освітня і наукова діяльність кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи Рівненського державного гуманітарного університету: ретроспективний аналіз.....	312

M > D

DOI: [10.35619/iuu.v1i18.577](https://doi.org/10.35619/iuu.v1i18.577)

N•ehg_gdh JmkeZg
\bdeZ^Zq dZn_^jb i_^Z]h]•db hk\•lgvh]
IZ khp•Zevgh€ jh[
J•\g_gkvdh]h ^_j`Z\gh]h]mfZg•lZjgh]h
f J•\g_ MdjZ€gZ

ORCID: 00090008935-487X
e-mail: ruslanastepanivna@gmail.com

<1>H;J:@?GGY 1>H OMOHFEBGKVDH=H < DHGP?IP
GH<H2 MDJ:2GKVDH2 RDHEB

:ghlZp•yM kIZII• ihj•\gxlvky i_^Z]h]•qg• •^_
He_dkZg^jKvbqZfebgkvdh]h a Dhgp_ip•}x Gh\h€ mdjZ€
i_^Z]Z gZmfDhHh^bqg• jhahj[db ijZdlbqgbc ^hk\•^ } Z
kmqZkghfm _lZi• %jmg]h\gbo i_j_l\hj_gv \hk\•l• Jha\
i_j_^ hk\•lhx gh\• p•e• lZ aZ\^Zggy Lhfm mdjZ€gkvdZ
j_nhjZp•€ lZ fh^_jgkqZ€• €dkerbqZH^gbf •a hkgh\gbo
mki•rgh€ j_Ze•aZp•€ j_nhjfb hk\•lb \ MdjZ€g• } Dhgp
rdheb

Dhgp_ip•y Gh\h€ mdjZ€gkvdh€ rdheb ijh]hehrm} a
^blbgkl\Z g_h[o•^g•klv]mfZg•aZp•€ gZ\qZggy\hkh[
a^•[ghkl_c mqq•\ kl\hj_gigv^fgZghZrevghj_ah\bsZ sh
kmdmighkl• aZ[_ai_qmxlv ikboheh]•qgbc dhfnhj] • kij
^•l_c Hkgh\hx dhgp_ip•€ \b^Zlgh]h i_^Z]h]Z } ih\Z]
\bagZggy €€ mg•dZzvghZk\•eZZghjZ\|b[•j Py •^_y } Zd
j_nhjfm\Zgg• mdjZ€gkvdh€ hk\•lb

Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZdeGMRZ j_nhjZ F•g•kl_jkl\Z
• gZmdb =heh\gZ\hfbZ rdhem ^_ ^•lb [m^mlv gZ\q
^•yevg•klv Gm^ijb]fgh gZ\qZlv ydZ ^Z\Zlbf_g_l•evd
mqgyf Z c mf•ggy aZklhkh\m\Zlb €o m ih\kyd^_gghf
ijbkemoZxlvy ^h ^mfdb mqgy \qZlv djblbqgh fb
\bkeh\ex\Zlb \eZkgm ^mfdm lZ [mlb \•^ih\•^Zevgbf]
iZgmxlvy kipvijZ \aZ}fhjhamf•ggy

M kIZII• jhadjbIZ nhjfmeZ GMR ihdZaZgh ZdlmZev
kmqZkg•c rdhe• lZdbo ahdj_fZ yd hj•}glZp•y gZ hk
rdheb • k•f¶€ ijhn_k•cg_ ajhklZggy i_^Z]h]Z

Dexqh\•keGhZZ mdjZ€gkvdZ rdheZgGMRy j_nhjfm\Z
hk\•lb ^blbgph_gljba f i_^Z]h]•dZ iZjlg_jkl\Z dhfi_
i_^Z]h]•qg• •^_€

lhklZgh\dZ ijh[a_fb jhdm \ MdjZ€g• aZijh\Z^`_gZ
Dhgp_ip•y Gh\h€ mdjZ€gkvdh€ rdheb Hkh[eb_ ag

fZxlv•^_€ Kmohfebgbkvdh]h \ jha[m^h\• kmqZkgh€ rd
Dhgp_ip•y Gh\h€ mdjZ€gkvdh€ rdheb

<Zkbev Kmohfebgbkvdh]h a _ebdh€ e•l_jb h^bg
i_^Z]h]•\ g_ ebr_ \ MdjZ€g• Z c \ mkvhfm k\•l• Jha
kkl_fZ]Z\ZeZ gZmdm gh\Zlhjkdvdbfb •^_yfb • iheh`_ggy
\ l_hj•x • \ ijZdlbmdm gZ\qZggy IZ \boh\Zggy :l\hj ihg
ijZpv k_j_^ ydbo ©K_jp_ \•^^Zx •^lyf^ ©Klh ihjZ^ mq
kijZ`gx ex^bgm^ ©Jhafh\Z alhjhff^bfhs^bj_d

Hkgh\hx dhgp_ip•€ Kmohfebgbkvdh]h } ih\Z]Z ^h
mg•dZevghkl• IZ ijZ\Z gZ \eZkghc \b[•j Py •^_y } Zdl
kmqZkgh€ mdjZ€gkvdh€ hk\•lb GZ ijbgbpbiZo
Kmohfebgbkvdh]h ih[m^h\Zg b_cjãZ\ghh]h\kl]Zg^Z]m ihqZl
hk\•lb

:gZe•a hkIZgg•o ^hke•^`_gv la^Z]h]e•q•gm dhgp_ip
i_^Z]h]h\ZlhjZ \b\qZeb [Z]Zlh kmqZkgho • \lqbagygb
<:glhg_pVayaxg Kmohfebgbkvdh]h\qHgdhYjFZq_gdh lM•g
klh€o gZmdh\bo ijZpyo \hgb ZgZe•am\Zeb]mfZg•kl
ijbgbpbi \boh\Zggy •^l_c

F_IZ klZ]hjhZgZe•am\Zl b kihj•^g_g•klv gh\Zlhjkdvdb
•^_c K Kmohfebgbkvdh]h • dexqh\bo af•g m nhjfm\Zggy
rdheb

<bdeZ\kgh\gh]h fZl_j•Zem ^hke•^`_gv la^Z]h]e•q•gm dhgp_ip
ex^kl\Z kmki•evkl\h klZ\blv gh\• aZ\^Zggy i_j_^ rdhe
hk\•lZ i_j_[m\Z] \ ijhp_k• j_nhjZp•€ IZ fh^_jg•aZp•€
•a hkgh\gbo ^hdmf_gl•\ mki•rghjebjhZ•labZp•€ MdjZ€g
Dhgp_ip•y Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZ GMR ydZ
mdjZ€gkvdbo lJZ^bp•c hk\•lb a ijh\•^gfb •^_yfb ^hk\•
±kl\hj_ggy rdheb \ yd•c [m^_ijb]fgh \qblbky• ydZ ^Z
agZggy Zggy\Zklhkh\m\Zl b €o m `bll•

Dhgp_ip•y Gh\h€ mdjZ€gkvdh€ rdheb ijh]hehrm} a
^blbgkl\Z g_h[o•^g•klv]mfZg•aZp•€ gZ\qZggy hkh[bk
a•^[ghkl_c mqq•\ kl\hj_ggy^fgZgghj_ah\bsZ sh
kmdmighkai_ozh]xlv ikboheh]•qgbc dhfnhj] • kijbyxlv ij
•^l_c

F_lhx Dhgp_ip•€ } aZ[_ai_q_ggy ijh_^_ggy ^hdhj
j_nhjfb aZ]Zevgh€ k_j_^gvh€ hk\•lb aZ IZdbfb gZijyFZ
aZijh\Z^`_ggy gh\h]h ijbgbpbi i_^Z]h]•db iZljg_jkl\
gZ ki•\ijZp• mqqy \qbl_ey • [Zlvd•\
i•^l\bs_ggy fhlb\Zp•€ \qbl_ey IZ klbfmex\Zggy
ajhklZggy

aZijh\Z^`_ggy ijbgbpbi ^blbgghp_gljbafm hj•}glZp•y
m^hkdhgZe_ggy ijhp_km \boh\Zggy
kl\hj_ggy gh\h€ kljmdlmjb rdheh]m aZk\Z€llb gh\bc a
hk\•lb • gZ[mlb dexqh\bo dhfi_l_glghkl_c g_h[o•^
kZfhj_Ze•aZp•€ hkh[bklhkl•

^_p_gljZe•aZp•y lZ _n_dlb\g_ mijZ\e•ggy aZ]Zevghx
 kijbylbf_ j_Zevg•c Z\lhghf•€ rdheb
 kijZ\^eb\bc jhaih^gboimhe•q sh kijbylbf_ j\ghfm
 mk•o ^•l_c ^h yd•kgh€ hk\•lb
 kl\hj_ggy kmqZkghjh hk\•lgvvh]h k_j_ ^h\bsZ yd_ a
 mfh\b aZkh[b • l_ogheh]•€ ^ey gZ\qZggy mqg•\ \qbl
 kl\hj_ggy g_h[o^gbo mfh\ ^ey ghZkqZ_ggywmaq•i•k_paif
 ijh`b\Zggy Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZ
 Km qZkgZ rdheZ fZ} gZ f_l• ^hky]g_ggy hkh[eb\h]h ih
 \mfh\Zo ydh]h ^blbgZ ihqm\ZeZky [dhfnh]Zgh hkhgh\g
 ©Rdhe• jZ^hkl•a <Zkbey He_rdeZggkjhdb]hZ Kmo
 1^_€H€mohfebgkvdh]h g_aZi_j_qgh ml\^j^bebky m
 i_ ^Z]h]•p• i_j•h^m g_aZe`ghkl•gZrh€ djZ€gb c gb
 j_nhjZlhjkvdb o ijhp_k•\ hk\•lgvh€]Zema• Dexqh\Z
 hk\•lb • gZmdb MdjZ€Zgbb GdmhxgZmdjZ€gkvdhx rdheh
 %jmglm}lvky gZ ijh\^g•c •^_€ \kvh]h l_hj_lbggh
 Kmohfebgkvdh]h \l•e_gh]h m ijZdbdm lZ\ebkvdh
 hkh[bklhkl• reyohf \ijh\Z^_ggy hkh[bkl•kgh]h i•^oh
 gZ\qZggy \boh\Zggy
 Hkgh\hx dhgp_ip•€ Kmohfebgkvdh]h } ih\Z]Z • ^h\j
 €€ mg•dZevghkl• lZ ijZ\Z gZ \eZkgbc htp[•jyd]shZi•pZ
 jhkb gZ ljhvg^• YdZ h[_j_`g•klv ihlj•[gZ sh[g_ ajh
 dZaZ\ i_ ^Z]h] Py ^_y rfhZ Zeb}hnhjfm\Zggy hk\•lb
 =heh\ghx f_lhx i_ ^Z]h]•qgh€mlhfebgkvdh]h } nhjfm\
 \k_[•qgh jha\bg_gh€ hkh[bklhkl• M i_ ^Z]h]•qg•c kb
 hkh[bkl•klv mqgy aZcfZ}]heh\g_ f•kp_ <•g ibkZ\ sh
 fbkeblvagiZ} k\•l g_ l•evdb gZ\dheh Ze_ c i•agZ} kZfm
 gZc[•evrZ a p•gghHx•cbgZ}m Kmohfebgkvdh]h }
 Dhgp_ip•y Gh\h€ rdheb hj•}glm}lvky gZ ijbgbpi ^bl
 pvh]h ijbgbpim a\h^blvky ^h lh]h sh ^blbgZ]hkd h€gy €
 h[_j]Z}lvky \ky hk\•lZ <qbl_ev ih\bg_g a\^j]Z]b m\Z]n
 •gl_j_kb ^blbgb F_lZ gZ\qZggy nhjfm}lvky g_ l•evdb
 }^bgh€ c h[h\yadh\h€ ^ey \k•o e•g•€ ikbo•qgh]h jha\
 ^hihfh] dh`g•c ^blbg• \^hkdhgZex\Z]b k\h€ •g^b\^
 jha\b\Z]bkv yd l\hjQZ fbkeyqZ hkh[bkl•klv
 l_ ^Z]h]Kmhohfebgkvdh]h } jhadjb\Z\ jhev rdheb yd h^
 \boh\Zggy hkh[bklhkl• <•g \ZpZlf•sp_rdh€ZblbgZ ih\
 \^qm\Z]Zkly jZ^•klv ijZp• ©RdheZ klZ} kijZ\`g•f hk_
 lh^• dheb \ g•c iZgmxl v qh]bjb dmevlb dmevl;Zlvd
 dmevl dgb`db • dmevl j•^gh]h kea\Z]Z•€\h mchadbe
 dhjbklx ^a

Dhgp_ip•y Gh\h€ rdheb i\h•hgg}mk_ljZdh\bs_ yd_ aZ[_
 g_h[o^g• mfh\b ^ey gZ\qZggy mqg•\ [Zlvd\ g_ ebr_
 H^g•}x a gZc\Z`eb\•rbo hj]Zg•qgbo qZklbg jh[h]b \ r
 \Z`Z\ ex[h\ • g•g_ klZ\e_ggy ^h ^•l_c <•g \bkhdh p
 ^blyqbljb\ ^hibleb\•klv \Z\•klv jhamfm <•jb\ sh \

1ggh\ZlbdZ m \boh\Zgg• <bimkd

Dhgp_ip•€ j_Ze•aZp•€ ^_j`Z\gh€ ihe•lbbd m kn_j•
k_j_^gvh€ hk\•lb ©Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZ^a gZ i_j•h^
lj•hjbl_lgbf azyfZ Gh\h€ mdjZ€gkvdh€ rdheb }
•gdexab\gh]h hk\•lgv[h]h k_j_^h\bsZ >•l_c a hkh[eb\h
jha\bl dmH K mohfebgkvdbc \Z`Z\ ©gZcg•`g•rbfb d\•lZf
j•aghfZg•lghfm d\•lgbdm ex^kl\Z^a <•g gZ]hehrghZ\ s
\qblb • \boh\m\Zl b \ fZkh\•c aZ]Zevghhk\•lg•c rdhe•
•gdexab\gh€ hk\•lb

<_ebdh]h agZq_ggy <Zkbev Kmohfebgkvdbc gZ^Z\
^moh\ghfm k\•l• ^blbgb H^g•}x a dhfi_l_glghkl_c km
\heh^•ggy j•^gkx fh\h

©KbeZ iZlj•hlbqgh]h \boh\Zggy \bagZqZ}lvky lbf
ex^bgZ [Zqblv k\•l • kZfm k_[_ hqbfZ iZlj•hIZ^a < Kmo
<bkg h\db • i_jki_dlb\ b ih^Zevrbo\Zam}Z€gkvdZ rd
GMR [Zam}lvky gZ dexqh\bo •^_yo \b^ZZ]h]Z r dM R€g
p_ rdheZ ^h ydh€ ijb}fgh oh^blb mgyf ^_ ijbke
^mfdb \qZlv djblbqgh fbkeblb g_ [hylbkv \bkeh\ex\Zl b
\•^ih\•^Zevgbfb]jhZ^ygZfb Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZ
\ yd•c iZgmxlvpk iZiZaZ}fhjhamf•ggy
ljhZgZe•am\Z\rb Kmhohfebgkvdh]h i_j_dhgm}fhkv
hjb]•gZevgZ kbkl_fZ gZ\qZggy • \boh\Zggy ^•l_c ^m
\qbl_e•\ • hk\•lb kvh]h^g•

l_jki_dlb\ b ih^Zevrbo jha\•^hd \[ZqZ}fh m ih^Zevr•c
< H Kmohfebgkvdh]h \ ijZdlb dm jh[h]b GMR

KIBKHD <BDHJBKL:GBO >@?J?E

;•[•d G Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZ ihjZhgvd Ldy<\q
©<b^Z\gbqbc ^•f ©le_y^b^a k
>Zp_gdh H Kmohfebgkvdh]h m ^•Zeha• a k
K•evkvd\bkghd ljZ\gy kkk
AZ\hehdZ K Kih]Z^b ijh Kmohfebgkvdh]h Dk
k

F•g•kl_jkl\h hk\•lb • gZmdb GhdjZ€gkvdZ rdheZ
<https://mon.gov.ua/ua/tag/novukrainskashkola> ^ZIZ hklZggv[h]h a\jg
9.10.2023).

F•g•kl_jkl\h hk\•lb • gZmdb MhdjZ€gkvdZ rdheZ
Dhgp_ilmZevg• aZkZ^b j_nhjfm\Zggy . KURL: ^gvh€
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya%20shkola>
FRPSUHVZHG S\G ljg^ggy .

F•g•kl_jkl\h hk\•lb • gZmdb MhdjZ€gkvdZ rdheZ
j_Ze•aZp•€ ^_j`Z\gh€ ihe•lbbd m kn_j• j_nhjfm\Zgg
hk\•lb ©Gh\Z mdjZ€gkvdZ rdheZ^a gZ hahjhy^`^hggy DjfM
< -j \•^ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92016>

' 7H[W ^ZIZ a\jg_ggy
Gh\]jh^kvdZ X Kmohfebgkvdh]h `b\mlv • jha\b
J•^gZ rdbbzhiZ^ k

ljZ\bc < L\hjg_ \ijh\Z^`_ggy i_^Z]h]
< HKmohfeb gkv d hmfh\Zo jha[m^h\b gZp•HkZ elyork€ dh_k\
keh\h€ kk#68.
KIZgh\e_ggy Gh\h€ mdjZ€gkv dh€URL: rdhe
https://www.pedrad.com.ua/article/301-stanovlennya-novo-ukrainskeshkoli ^ZIZ
a_jg_ggy
K mohfeb gkv dZ H K mohfeb gkv dZ kbev He_dkZg^j]
MdjZ€gkv dZ i_^Z]h]•dZ \ i_jkhgZe•yo gZ\q ihk•[gbd
Dg OO klhe•lly Db€\ Eb[•^v
K mohfeb gkv dbc <b[jZg• l\h]b l Db€\ JZ^y gkv dZ
19761978.
K mohfeb gkv dbc Klh ihjZnqbl_e_<b[jZg• l\h]b l
L Db€\ JZ^y gkv dZ rdheZ k
K mohfeb gkv dbc K_jp_ \•^^Zx ^Dby€\ JZ^y gkv dZ rd
198 k

REFERENCES

- Bibik, N. (2017). Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchyteliv [New Ukrainian School: Teacher's Guide]. \LY 729 39\GDYQ\FK\L GLP 330 s.
- Datsenko, O. (2003). Idei V.O. Sukhomlynskoho u dialozi z sohodenimis [Ideas of V. O. Sukhomlynskyi in Dialogue with the Present]. Silskyi visnyk, 17 travnia, s. 5-6.
- Zavoloka, S. (1990). Spohady pro Sukhomlynskoho [Memories of Sukhomlynskyi]. Kyiv: Radianska shkola. 224 s.
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, (2016) Nova ukrainska shkola [New Ukrainian School]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola> (data ostannoho zvernennia 9.10.2023).
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2016) Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly [New Ukrainian School Conceptual Framework for Secondary School Reform] URL: [https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednoy%20ukrainskashkola compressed.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednoy%20ukrainskashkola%20compressed.pdf) (data zvernennia 6.10.2023).
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, (2016) Pro skhvalennia Kontseptsii UHDOL]DWVLL GHU]KDYQRL SROLW\N\ X VIHUL UHIF XNUDLQVND VKNRO 29^a rodu [On Approval of the Concept for the Implementation of State Policy in the Field of Reforming General Secondary (GXFDWLRQ 31HZ 8NUDLQLDQ 6FKR Rodopribzheniia KMU No 988-r vid 14.12.16 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016%D1%80#Text> (data zvernennia 3.10.2023).
- Novhorodska, Yu. (2002). Idei V.O. Sukhomlynskoho zhyvut i rozvyvaiutsia [V. O. Sukhomlynskyi's Ideas Live and Develop]. Ridna shkola, lystopad, s. 44-45.
- Pravyi, V. (1998). Tvorche vprovadzhennia pedahohichnykh idei V.O. Sukhomlynskoho v umovakh rozbudovy natsionalnoi osvity [Creative

Implementation of Pedagogical Ideas of V. O. Sukhomlynsky in the Conditions of Development of National Education]. *Osvitianske slovo*, No7, ss. 60–68.

Stanovlennia Novoi ukrainskoi shkoly [Formation of the New Ukrainian School]. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/301-stanovlennya-novo-ukransko-shkoli> (data zvernennia 3.10.2023).

Sukhomlynska, O. (2005). *Sukhomlynskyi Vasyl Oleksandrovych* [Sukhomlynskyi Vasyl Oleksandrovych]. *Ukrainska pedahohika v personaliiakh: navch. posibnyk dlia studentiv VNZ: u 2 kn. Kn. 2. XX stolittia*. Kyiv: Lybid.

Sukhomlynskyi, V. (1976). *Vybrani tvory: v 5 t.* [Selected Works: in 5 vols.]. Kyiv: Radianska shkola, 1976-1978.

Sukhomlynskyi, V. (1977). *Sto porad uchytelevi. Vybrani tvory: v 5-ty t.* [One Hundred Tips for Teachers. Selected Works: in 5 Vols.]. T.3. Kyiv: Radianska shkola. 670 s.

Sukhomlynskyi, V. (1968). *Sertse viddaiu ditiam* [I Give My Heart to Children]. Kyiv: Radianska shkola. 198 s.

REFLECTION OF V. O. SUKHOMLYNSKYI'S IDEAS IN THE CONCEPT OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Ruslana Filonenko

Lecturer at the Department of Pedagogy, Educational Management and Social

Work of the

Rivne State University for the Humanities,

Rivne, Ukraine

ORCID: 0009-0008-9395-487X

e-mail: ruslanastepanivnaf@gmail.com

Abstract. The article compares the pedagogical ideas of Vasyl Sukhomlynskyi with the Concept of the New Ukrainian School. The teacher's ideas, scientific and methodological developments, and practical experience are relevant at the present stage of fundamental transformations in education. The development of society sets new goals and objectives for education. Therefore, Ukrainian education is on the verge of reforming and modernising the modern school. The Concept of the New Ukrainian School is one of the key documents for the successful implementation of education reform in Ukraine.

The concept of the New Ukrainian School proclaims the preservation of the values of childhood, the need to humanise education, the need for a personal approach, the development of students' abilities, and the creation of a learning environment that provides psychological comfort and promotes children's creativity. The basis of the concept of an outstanding teacher is respect and trust for the child, recognition of his or her uniqueness and right to make his or her own choice. This idea is relevant to the reform of Ukrainian education.

The New Ukrainian School (NUS) is a key reform of the Ministry of Education and Science. The main goal is to create a school where children will learn through activities “that will be enjoyable to learn and that will give students not only knowledge but also the ability to apply it in everyday life” It is a school where

students are listened to, taught to think critically, not to be afraid to express their own opinions and to be responsible citizens, and where cooperation and mutual understanding prevail.

The article reveals the formula of the New Ukrainian School, shows the relevance of implementing ideas in a modern school, such as focusing on the student's personality, interaction between school and family, and professional development of teachers.

Keywords: New Ukrainian School (NUS), concept, education reform, child-centredness, partnership pedagogy, competence-based approach, pedagogical ideas.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2023 р.